

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 100/19
V Lucemburku dne 29. července 2019

Rozsudek ve věci C-411/17
Inter-Environnement Wallonie ASBL a Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen
ASBL v. Conseil des ministres

Belgický zákon o prodloužení životnosti jaderných elektráren Doel 1 a Doel 2 byl přijat bez požadovaných předchozích posouzení vlivů na životní prostředí

Není však vyloučeno dočasně zachovat účinky zákona o prodloužení v případě vážné a skutečné hrozby přerušení dodávek elektřiny.

V roce 2003 belgický zákonodárce přijal časový rozvrh postupného ukončení jaderné výroby elektřiny. Neměla se vybudovat žádná nová jaderná elektrárna a činné reaktory měly být postupně odstaveny po 40 letech provozování, tedy v letech 2015 až 2025. Z tohoto důvodu jaderná elektrárna Doel 1 vybudovaná na řece Šeldě (v blízkosti Antverp a holandské hranice) ukončila výrobu elektřiny v polovině února 2015 a jaderná elektrárna Doel 2 vybudovaná na stejném místě měla také ukončit výrobu elektřiny v témže roce.

Koncem června 2015 však belgický zákonodárce prodloužil činnost průmyslové výroby elektřiny v jaderné elektrárně Doel 1 o dalších deset let (do 15. února 2025) a také přibližně o deset let odložil datum ukončení průmyslové výroby elektřiny v elektrárně Doel 2 (ke dni 1. prosince 2025). S těmito opatřeními byly spojeny práce velkého rozsahu na těchto dvou elektrárnách, určené k jejich modernizaci a zajištění dodržování bezpečnostních norem, v částce 700 milionů eur.

Dvě belgická sdružení, Inter-Environnement Wallonie a Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, která se zasazují za ochranu životního prostředí, podala ke Cour constitutionnelle (Ústavní soud, Belgie) žalobu na neplatnost tohoto zákona, neboť prodloužení bylo přijato bez posouzení vlivů na životní prostředí a bez řízení za účasti veřejnosti. Odvolávají se na Úmluvu z Espoo o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států¹, Aarhuskou úmluvu o účasti veřejnosti v záležitostech životního prostředí², jakož i směrnici EIA³, směrnici „o stanovištích“⁴ a směrnici „o ptácích“⁵ (Doel hraničí s několika evropskými lokalitami ochrany přírody a ptactva). Cour constitutionnelle (Ústavní soud) požádal Soudní dvůr o výklad těchto úmluv a směrnic, aby zjistil, zda přijetí zákona o prodloužení doby průmyslové výroby elektřiny v jaderných elektrárnách vyžaduje posouzení vlivů na životní prostředí.

Ve svém rozsudku z dnešního dne Soudní dvůr nejprve konstatuje, že práce velkého rozsahu na elektrárnách Doel 1 a Doel 2, určené k jejich modernizaci a zajištění dodržování současných bezpečnostních norem, mohou ovlivnit fyzický stav dotýčných míst. Kromě toho, i když je pravdou, že tyto práce nejsou uvedeny v zákoně ze dne 28. června 2015, ale v úmluvě ze dne 30. listopadu 2015 uzavřené mezi Belgií a společností Electrabel, která je vlastníkem a správcem jaderných

¹ Úmluva o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států z roku 1991 (Úř. věst. 1992, C 104, s. 7).

² Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí z roku 1998 (Úř. věst. 2005, L 124, s. 1), přijatá rozhodnutím Rady 2005/370/ES ze dne 17. února 2005 (Úř. věst. 2005, L 124, s. 1).

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. 2012, L 26, s. 1).

⁴ Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. 1992, L 206, s. 7; Zvl. vyd. 15/02, s. 102), ve znění směrnice Rady 2013/17/EU ze dne 13. května 2013 (Úř. věst. 2013, L 158, s. 193).

⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. 2010, L 20, s. 7), naposledy změněná směrnicí Rady 2013/17/EU ze dne 13. května 2013, kterou se v důsledku přistoupení Chorvatské republiky upravují některé směrnice v oblasti životního prostředí (Úř. věst. 2013, L 158, s. 193).

elektráren, jsou přesto úzce spojeny s opatřeními přijatými belgickým zákonodárcem. Soudní dvůr má zejména za to, že belgický zákonodárce nutně věděl o povaze a technické a finanční proveditelnosti prací, jakož i investicích nezbytných k prodloužení doby průmyslové výroby elektřiny. Podle Soudního dvora jsou proto tato opatření a modernizační práce, které jsou s nimi nerozlučně spojeny, společně, a s výhradou posouzení skutkového stavu, ze strany Cour constitutionnelle (Ústavní soud) součástí téhož „záměru“ ve smyslu směrnice EIA.

Pokud jde dále o riziko významného vlivu na životní prostředí, **Soudní dvůr domnívá, že tento záměr je třeba považovat za záměr se srovnatelným rozsahem, pokud jde o rizika vlivů na životní prostředí, jaký má prvotní uvedení uvedených elektráren do provozu.** V důsledku toho takový záměr **musí být nutně podroben posouzení svých vlivů na životní prostředí, jak to stanoví směrnice EIA.** Navíc vzhledem k tomu, že se elektrárny Doel 1 a Doel 2 nacházejí v blízkosti hranice Belgického království s Nizozemským královstvím, takový záměr musí být také předmětem řízení o přeshraničním posouzení stanoveného v této směrnici. Toto posouzení mělo být provedeno před přijetím zákona o prodloužení životnosti dotčených elektráren bez ohledu na skutečnost, že v případě jedné z nich je pro účely jejího opětovného zahájení činnosti nezbytné vydat správní povolení.

Kromě toho směrnice EIA umožňuje vyjmout takový záměr z posouzení vlivů na životní prostředí pouze v případě, že členský stát prokáže, že riziko pro bezpečnost dodávek elektřiny je rozumně pravděpodobné a tento záměr má naléhavou povahu, která může odůvodnit neprovedení takového posouzení, a pokud jsou splněny povinnosti stanovené v této směrnici⁶; zdá se však, že v tomto případě tomu tak nebylo.

Směrnice o stanovištích musí být rovněž vykládána v tom smyslu, že opatření, jakými jsou opatření dotčená ve věci v původním řízení, spolu s pracemi na modernizaci a uvedení do souladu se současnými bezpečnostními normami, představují projekt, který musí podléhat odpovídajícímu posouzení jeho vlivů na dotčené chráněné lokality. Pokud je toto posouzení negativní a neexistují alternativní řešení, umožňuje tato směrnice uskutečnění takového projektu pouze tehdy, když je odůvodněn nezbytností zajistit za všech okolností bezpečnost dodávek elektřiny v členském státě. V případě, že se v chráněné lokalitě, která může být ovlivněna projektem, vyskytují prioritní typy přírodních stanovišť nebo prioritní druhy, může představovat důvod veřejné bezpečnosti, který může odůvodňovat realizaci projektu, jen nutnost odvrátit skutečnou a vážnou hrozbu přerušení dodávek elektřiny dotčeného členského státu, což přísluší ověřit Cour constitutionnelle (Ústavní soud).

Pokud jde o možnost belgického Cour constitutionnelle (Ústavní soud) rozhodnout o zachování účinků zákona přijatého v rozporu s povinností posouzení, které stanovují směrnice EIA a směrnice o stanovištích, Soudní dvůr nejprve uvádí, že unijní právo nebrání tomu, aby taková posouzení byla provedena v rámci legalizace během realizace projektu nebo i po jeho realizaci za dvou podmínek, a to zprvce že vnitrostátní předpisy umožňující tuto legalizaci neposkytují dotčeným osobám možnost obházet nebo nepoužít pravidla unijního práva a zadruhé že takto provedená posouzení se netýkají pouze budoucích vlivů tohoto záměru na životní prostředí, ale zohledňují soubor vlivů na životní prostředí, ke kterým došlo od okamžiku realizace záměru.

Soudní dvůr má dále za to, že vnitrostátní soud může, pokud to vnitrostátní právo umožňuje, výjimečně zachovat účinky takových opatření, pokud je toto zachování odůvodněno naléhavými důvody souvisejícími s nezbytností odvrátit skutečnou a vážnou hrozbu přerušení dodávek elektřiny dotčeného členského státu, jíž nelze čelit jinými prostředky a alternativními řešeními, zejména v rámci vnitřního trhu. Toto zachování se může vztahovat pouze na časový úsek, který je striktně nezbytný k nápravě této protiprávnosti.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout

---

⁶ Článek 2 odst. 4 druhý pododstavec písm. a) až c) a článek 7 směrnice EIA.

v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106